

Dosarul nr.3ra-765/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud: O. Țurcan)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A.Minciuna, I.Muruianu, E.Palanciuc)

ÎNCHEIERE

28 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componentă:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului depus de Ministerul Finanțelor,
în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată
depusă de Ministerul Finanțelor împotriva Centrului Național pentru Protecția Datelor cu
Caracter Personal, terț Valeriu Ostalep cu privire la contestarea actului administrativ,
împotriva deciziei din 21 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost
respins apelul depus de Ministerul Finanțelor împotriva hotărârii din 11 septembrie 2020 a
Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a ț ă :

La data de 28 martie 2019, Ministerul Finanțelor a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, terț Valeriu
Ostalep cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat, că la data de 26 februarie 2019, în adresa
Ministerului Finanțelor a parvenit scrisoarea Centrului Național pentru Protecția Datelor cu
Caracter Personal nr. 02/1-05/504 din 22 februarie 2019, privind comunicarea deciziei nr.
37 din 20 februarie 2019 a Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal,
emisă în cadrul procedurii de examinare a plângerii lui Valeriu Ostalep nr. V.O-1438/18 și
adresării suplimentare nr. 2334/02, prin care s-a dispus, inclusiv: constatarea faptului
încălțării prevederilor art. 4 alin. (1) lit. a) și lit.b), art. 5 alin. (1) din Legea privind
protecția datelor cu caracter personal nr. 133 din 08 iulie 2011, de către utilizatorul autorizat
din cadrul Ministerului Finanțelor, Iurie Nastas, la prelucrarea datelor cu caracter personal
al lui Valeriu Ostalep, stocate în Registrul bunurilor imobile; constatarea faptului încălțării
prevederilor art. 13 din Legea privind protecția datelor cu caracter personal nr. 133 din
08 iulie 2011, de către Ministerul Finanțelor, manifestat prin neasigurarea dreptului de
acces la datele cu caracter personal al lui Valeriu Ostalep prelucrate/stocate în Registrul
bunurilor imobile; instituirea de către Ministerul Finanțelor a unui mecanism de ținere a
evidenței manuale sau electronice a accesării/prelucrării datelor cu caracter personal din
sistemele informaționale din care au fost prelucrate acestea, precum și implementarea unor

mecanisme privind realizarea dreptului de acces a subiecților de date la informația ca acces limitat, care îi vizează, prelucrate/stocate în resursele informaționale deținute.

Reclamantul a considerat, că decizia nr. 37 din 20 februarie 2019 a Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, în partea constatării încălcării prevederilor Legii privind protecția datelor cu caracter personal nr.133 din 08 iulie 2011, este neîntemeiată, emisă în baza unor aprecieri eronate și în contradicție cu prevederile legale incidente și respectiv, aceasta urmează a fi anulată.

Reclamantul a indicat că, prin ordinul Ministerului Finanțelor nr.637 din 29 decembrie 2017, în baza cererii de demisie, s-a dispus încetarea, din data de 15 decembrie 2017, a raporturilor de muncă cu Iurie Nastas.

Reclamantul a relatat, că deoarece Iurie Nastas nu mai activează în cadrul Ministerului Finanțelor, a comunicat Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal despre imposibilitatea de a prezenta informația solicitată.

Totodată, reclamantul a precizat, că în conformitate cu art. 6 alin. (23) din Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543 din 25 februarie 1998, Ministerul Finanțelor nu are acces la Registrul bunurilor imobile, la informația sistematizată privind bunurile imobile, asupra cărora o persoană deține drept de proprietate. Respectiv, accesarea datelor din Registrul bunurilor imobile, se efectuează după numărul cadastral al imobilelor și nu după datele de identificare ale persoanei/proprietar.

Reclamantul a relatat că ulterior, a comunicat Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, că în conformitate cu art. 6 alin. (2³) din Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543 din 25 februarie 1998, informația sistematizată privind bunurile imobile asupra cărora o persoană deține drept de proprietate, se eliberează doar persoanei în cauză sau reprezentantului acesteia; organelor procuraturii, organelor de urmărire penală, Serviciului de Informații și Securitate, instanțelor judecătorești, executorilor judecătorești, oficiilor teritoriale ale Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat; Curții de Conturi, pentru asigurarea activității acesteia; Serviciului Fiscal de Stat; lichidatorului, administratorului procesului de insolvență pentru bunurile persoanei administrate; persoanelor cu drept de moștenire a bunurilor persoanei în cauză în cazul decesului acesteia; notarului care îndeplinește procedura succesorală; autorităților administrației publice locale; Autorității Naționale de Integritate, pentru realizarea atribuțiilor acesteia, în condițiile contractului încheiat; Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale; deputaților Parlamentului Republicii Moldova, pentru asigurarea activității acestora, prin intermediul Secretariatului Parlamentului, conform unui Regulament aprobat de Biroul permanent al Parlamentului; Consiliului Concurenței, pentru asigurarea activității acestuia. Iar, potrivit alin. 24 din același articol, informația sistematizată despre bunurile imobile asupra cărora o persoană deține drept de proprietate se prezintă autorităților indicate la alin.(2³) lit. b)-d) și lit.i) pe suport de hârtie, sau prin asigurarea accesului la banca centrală de date a cadastrului bunurilor imobile.

Reclamantul a notat, că Ministerul Finanțelor nu se regăsește în lista persoanelor/autorităților enumerate la art. 6 alin. (2³) din Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543 din 25 februarie 1998 și prin urmare, nu are acces la informația sistematizată din Registrul bunurilor imobile, despre bunurile imobile, asupra cărora o persoană deține drept de proprietate.

Astfel, reclamantul a precizat, că accesul Ministerului Finanțelor la Registrul bunurilor imobile se limitează la accesarea situației cadastrale a bunului imobil, după indicii cadastrali și nu după persoană.

Reclamantul a relevat că în conformitate cu art. 6 alin. (1) din Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543 din 25 februarie 1998, înregistrarea are un caracter

deschis/public. Organul care efectuează înregistrarea este obligat să elibereze, în termen de 7 zile lucrătoare, sau într-un alt termen stabilit de lege, oricărei persoane fizice, care s-a legitimat și a depus o cerere scrisă și oricărei persoane juridice, care l-a sesizat oficial, informațiile solicitate despre toate drepturile înregistrate asupra oricărui bun imobil.

Astfel, reclamantul a conchis, că nu poate fi reținută constatarea Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, precum că accesarea informației din Registrul bunurilor imobile, după indicii cadastrali, presupune o încălcare a datelor cu caracter personal, ori, conform prevederilor Legii cadastrului bunurilor imobile nr.1543 din 25 februarie 1998, orice persoană poate obține informația cu privire la bunurile imobile, înregistrate în Registrul bunurilor imobile.

Reclamantul Ministerul Finanțelor a solicitat anularea deciziei nr. 37 din 20 februarie 2019 a Centrului Național Pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, în partea constatării încălcărilor de către Ministerul Finanțelor și obligarea instituirii unor mecanisme de control și raportare.

Prin hotărârea din 11 septembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost respinsă ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul Finanțelor împotriva Centrului Național Pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, terț Valeriu Ostalep privind anularea deciziei nr. 37 din 20 februarie 2019 a Centrului Național Pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, în partea constatării încălcărilor de către Ministerul Finanțelor și obligarea instituirii unor mecanisme de control și raportare (f.d.66, 72-85).

La data de 25 septembrie 2020, prin intermediul oficiului poștal, Ministerul Finanțelor a depus apel împotriva hotărârii din 11 septembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii contestate, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă acțiunea (f.d.69-71).

Ulterior, la data de 11 decembrie 2020, prin intermediul oficiului poștal, Ministerul Finanțelor a depus motivarea apelului (f.d.94-99).

Astfel, instanța de apel întemeiat a considerat ca fiind depus în termen apelul Ministerului Finanțelor.

Prin decizia din 21 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul depus de Ministerul Finanțelor, fiind menținută hotărârea din 11 septembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.116-127).

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel a menționat că prima instanță întemeiat a reținut că, legalitatea operațiunii de prelucrare a datelor cu caracter personal se determină în coraport cu existența consimțământului subiectului de date cu caracter personal, cerință legală conținută la art. 5 alin. (1) al Legii privind protecția datelor cu caracter personal nr.133 din 08 iulie 2011.

Instanța de apel a relatat că, din sensul Legii privind protecția datelor cu caracter personal nr.133 din 08 iulie 2011, datele cu caracter personal pot fi prelucrate și în lipsa consimțământului persoanei vizate, însă, fără acordul subiectului de date cu caracter personal, operațiunea de prelucrare a datelor se condiționează de existența unui scop, temei legitim. Cazurile și scopurile legitime care permit prelucrarea datelor cu caracter personal sunt prevăzute de dispozițiile Capitolului II al Legii privind protecția datelor cu caracter personal nr. 133 din 08 iulie 2011.

Astfel, instanța de apel a remarcat că la caz, cu certitudine s-a constatat accesarea informației cu privire la bunurile imobile stocate în banca centrală de date a cadastrului bunurilor imobile, asupra căror Valeriu Ostalep deținea careva drepturi, însă nu a fost prezentat consimțământul lui Valeriu Ostalep, pentru prelucrarea datelor cu caracter personal.

În afară de aceasta, instanța de apel a relevat că în speță, nu a fost argumentat scopul și temeiul legal al operațiunii de prelucrare a datelor cu caracter personal și anume, informația accesată cu privire la bunurile imobile stocate în banca centrală de date a cadastrului bunurilor imobile, efectuate la data de 17 mai 2016, ora 10:53:46, de către utilizatorul din cadrul Ministerului Finanțelor, Iurie Nastas.

Totodată, instanța de apel a menționat că prin răspunsurile Ministerului Finanțelor remise Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, reclamantul Ministerul Finanțelor a afirmat că, deoarece raporturile de serviciu cu utilizatorul, care a accesat datele cu caracter personal au încetat, este în imposibilitate de a prezenta informația privind scopul și temeiul legal al operațiunii de prelucrare a datelor cu caracter personal.

De asemenea, instanța de apel a notat, că nu pot fi reținute argumentele Ministerului Finanțelor, precum că nu ar avea acces la informația sistematizată în Registrul bunurilor imobile, or, potrivit informației oferite de Agenția Servicii Publice, prin răspunsul nr. 01/3100 din 22 mai 2018, se confirmă că la data de 17 mai 2016, ora 10:53:46, de către utilizatorul din cadrul Ministerului Finanțelor, Iurie Nastas a fost accesată informația cu privire la bunurile imobile stocate în banca centrală de date a cadastrului bunurilor imobile, asupra căroră Valeriu Ostalep deținea careva drepturi în perioada 14 februarie 2016-14 februarie 2018.

Făcînd referire la art. 93 din Codul administrativ, instanța de apel a relevat că deși Ministerul Finanțelor neagă posibilitatea de acces la Registrul bunurilor imobile, acesta nu a prezentat probe, care ar combate informația reflectată în răspunsul Agenției Servicii Publice nr. 01/3100 din 22 mai 2018.

Instanța de apel a conchis că la caz, Ministerul Finanțelor nu a probat faptul respectării obligației de a prelucra datele cu caracter personal al lui Valeriu Ostalep și nu a fundamentat temeiurile legale ale activității de acces/consultare a informației, care constituie date cu caracter personal.

La data de 08 iunie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Ministerul Finanțelor a depus recurs împotriva deciziei din 21 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de admitere a cererii de chemare în judecată (f.d. 134-140).

În susținerea recursului recurentul a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerînd-o ilegală și neîntemeiată prin faptul că au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material și nu au fost constatate și elucidate pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, probele fiind apreciate eronat.

Recurentul a indicat motivele de drept și de fapt invocate în cererea de chemare în judecată și în cererea de apel.

Suplimentar, a menționat că în speță, utilizatorul autorizat din cadrul Ministerului Finanțelor, Iurie Nastas a accesat date din Registrul bunurilor imobile. Recurentul a precizat că din data de 15 decembrie 2017, Iurie Nastas nu mai activează în cadrul Ministerului Finanțelor.

Astfel, recurentul a relevat, că Centrul Național Pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal urma să solicite explicații de la utilizatorul autorizat din cadrul Ministerului Finanțelor, Iurie Nastas, care a accesat date din Registrul bunurilor imobile.

În continuare, recurentul a specificat că prezentarea informației privind accesările în Registrul bunurilor imobile, se realizează de Agenția Servicii Publice și nu de către Ministerul Finanțelor.

Recurentul a conchis că deși circumstanțele nominalizate au fost invocate în cererea de chemare în judecată, acestea nu au fost reținute de către instanțele de judecată ierarhic inferioare.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 21 aprilie 2021, fiind notificată recurentului Ministerului Finanțelor, la data de 18 mai 2021, fapt confirmat prin avizul de recepție a scrisorii recomandate, anexat la materialele cauzei (f.d.129).

Astfel, recursul depus la data de 08 iunie 2021 de către Ministerul Finanțelor, împotriva deciziei din 21 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, este în termen.

La data de 01 iulie 2021, în adresa intimatului Centrului Național Pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal și respectiv, la 21 iulie 2021, în adresa terțului Valeriu Ostalep a fost expediată copia recursului depus de Ministerul Finanțelor, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței (f.d.143, 145).

Prin referința depusă la data de 23 iulie 2021, Centrul Național Pentru Protecția Datelor a solicitat să fie respins recursul depus de Ministerul Finanțelor, cu menținerea deciziei instanței de apel (f.d.146-151).

La materialele cauzei nu se atestă date despre faptul recepționării de către Valeriu Ostalep a copiei recursului depus de Ministerul Finanțelor.

Valeriu Ostalep nu și-a valorificat drepturile sale procedurale și nu a depus referință la recursul Ministerului Finanțelor.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Ministerul Finanțelor, în raport cu materialele cauzei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246, alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține, că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Ministerul Finanțelor.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Ministerul Finanțelor, se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Nicolae Craiu

Nina Vascan